

Makulatura – od strony formalnej.

Tocząca się na łamach prasy filatelistycznej dyskusja na temat tzw. „makulatury” skłoniła nas do zabrania w tej sprawie głosu – nie podpierając się autorytetem „Podręcznika specjalizowanego...” czy też katalogu „Fischera” postanowiliśmy sięgnąć do źródeł. Mianowicie, Autorom udało się dotrzeć do instrukcji Poczty Polskiej, która dosyć precyzyjnie określa, co jest makulaturą – właśnie: MAKULATURĄ ... Niektórym filatelistom termin ten kojarzy się pejoratywnie, więc może należałoby zrewidować podejście znaczeniowe do pojęcia „makulatura”, zanim stanie się to, co zaistniało z blokami „Bursztyn” oraz „Rok AK” z całkowicie fałszywym i spekulacyjnym nadrukiem SAMPLE, które zostały przez pewne „gremia” filatelistyczne zaakceptowane - niejako w głosowaniu - jako prawdziwe. Zainteresowanych statusem wymienionych bloków odsyłamy do artykułu "Bursztyn" na stronie www.phila.pl.

Wróćmy jednak do pojęcia "makulatura". Termin ten w polskiej filatelistyce istnieje od zarania, a na dobre utrwalił go Stanisław Mikstein w swych sprawozdaniach z Drukarni Narodowej w Krakowie, np. z dnia 28 X 1946:

"Znaczki po 5 zł. szarooliwkowe, Zamek w Będzinie.

Walcem III /N.1.W.III/. drukowano w dniach 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19 i 20 /IX. 1946 łącznie 8 dni. Wydano do druku 43.520 ark. czego otrzymano 544 ark. **makulatury** oraz 42.976 ark. dobrych odbitek.

Walca N.I.W.VI./a/ w dniu 7.X.1946 po zrobieniu 19 próbnych odbitek zaliczonych do **makulatury** nie przyjęto z powodu defektów do druku". itd

By lepiej zrozumieć nasz pogląd w materii "makulatura", chcemy wyjaśnić kilka problemów ściśle z nim powiązanych. Zatem przyjęliśmy, że termin:

błąd - to pomyłka projektanta bądź emitenta, zwłaszcza faktograficzna, merytoryczna, językowa; nie mieści się on w pojęciu makulatury,

usterka - dotyczy wszystkich stwierdzonych na obiekcie filatelistycznym niedociągnięć technologicznych i produkcyjnych związanych z materiałem do druku, drukiem i wykończeniem znaczka.

Za takim podziałem przemawia semantyka i etymologia tych słów, która pozwala w wyraźny sposób oddzielić grupę błędów od usterek.

Wobec tego czym jest makulatura lub co jest makulatura ?

W Polskiej Normie PrPN-T-85007 "Znaczki pocztowe obiegowe" określono w ustępie **3.7 Wady niedopuszczalne:**

"Znaczki nie mogą mieć: plam, braku koloru, braku szczegółu rysunku, przesunięcia rysunku, wadliwej perforacji przechodzącej przez rysunek lub perforacji dodatkowej, wadliwej numeracji arkuszy, uszkodzeń technicznych i innych nieprzewidzianych wad".

W normie tej szczegółowo określono parametry dotyczące: marginesu, perforacji, wymiarów, nadruków, papieru (gramatury, białości, gładkości, chłonności wody, odporności na zrywanie powierzchni, fluorescencji), wsiąkliwości tuszu po ostemplowaniu datownikiem ręcznym.

Również § 2. punkt 7. "Instrukcji w sprawie dokonywania odbioru ilościowo-jakościowego znaczków okolicznościowych, bloczków, arkusików i znaczków obiegowych oraz druków płatnych /kopert i kart pocztowych/ przez Sekcję Odbioru Znaczków Centrali Zaopatrzenia Poczty i Telekomunikacji dostarczonych przez P.W.P.W." stwierdza, co następuje (zachowano oryginalną pisownię):

"7/ Liczarka CZPiT po przeliczeniu paczki znaczków względnie bloczków przystępuje do sprawdzenia jakościowego badając dokładnie każdy sektor znaczków po stronie druku i gumowanej. W przypadku stwierdzenia w sektorze znaczków lub bloczków nie nadających się do obiegu z uwagi na ich wady i braki techniczne, sektory takie względnie bloczki liczarka wyłącza z paczki i zastępuje je sektorami względnie bloczkami dobrymi pobranymi od Kierownika Sekcji

Odbiorów Znaczków. Na wyłączonych sektorach liczarka skreśla na krzyż chemicznym ołówkiem **te znaczki względnie bloczki, które zaliczyć należy do makulatury.**

Do najważniejszych wad i błędów, które powodują wyeliminowanie znaczków, bloczków i arkusików zaliczyć należy:

a/ niedodrukowanie jednego koloru

b/ niewydrukowanie szczegółu rysunku lub napisu na znaczku, bloczku lub arkusiku

c/ rażące przesunięcia szczegółu rysunku

d/ perforację przechodzącą przez rysunek, oraz perforację dodatkową

e/ wyraźne nie przewidziane w akceptie plamy lub kreski /białe lub kolorowe/

f/ uszkodzenia techniczne, np. dziurka w rysunku lub na marginesie brak gumy całkowity lub częściowy.

g/ numeracja arkusika niezgodna z akceptem /z innej strony/

Wymienienie powyższych błędów i wad nie wyklucza zaistnienia innych nieprzewidzianych rodzajów błędów i wad, które mogą okazać się w praktyce przy skrupulatnym badaniu przez liczarki podczas sprawdzania jakościowego."

Panowie z "gremium", rodzi się pytanie, jaki jest sens dywagowania, co w sensie filatelistycznym jest, a co nie jest makulaturą, jeśli Polska Norma i "Instrukcja" ustawowo upoważnionego emitenta wyraźnie to określa? Dlaczego my filateliści mamy nie tylko negocjować, lecz równocześnie wymyślać własne znaczenie terminu "makulatura"? **Czy coś nas zmusza do wyważania otwartych drzwi?**

Zatem **powinniśmy zaakceptować istniejące fakty i uznać, że:**

Makulatura - to wszystkie usterki widoczne gołym okiem, wymienione w PrPN-T-85007 oraz "Instrukcji" (z definicji tej wynika, że usterki niewidoczne gołym okiem, jak i błędy nie zaliczamy do makulatury).

Wyraźnie zaznaczamy, że makulatura nie może być (z filatelistycznego punktu widzenia) odbierana pejoratywnie, nie mamy najmniejszych zastrzeżeń do umieszczania w swych zbiorach tego typu walorów niezależnie od tego jaką drogą znalazła się na rynku filatelistycznym, czy dostała się ona do obiegu poprzez okienko pocztowe czy też w sposób bardziej lub mniej legalny, którego ustalenie z perspektywy czasu jest najczęściej niemożliwe. **Makulatura jest pełnoprawnym obiektem filatelistycznym i posiada niewątpliwy filatelistyczny aspekt badawczy.**